

Ede - Groene Grens Fase 3

Ruimtelijke onderbouwing

Adviseur:

HAYER DROEZE

Adviesbureau Haver Droeze BNT
Muurhuizen 165
3811 EG Amersfoort
www.haverdroeze.nl

Document informatie:

Titel : Ede - Groene Grens Fase 3
Rapporttype : Ruimtelijke onderbouwing
Datum : 30 september 2021
IMRO-IDN : NL.IMRO.0228.GGF3

Beknpte inhoud: ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van aanvraag omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 onder (a, b en) c Wabo voor de aanleg van de Groene Grens Fase 3 in Ede

Inhoudsopgave

Toelichting	4	
Hoofdstuk 1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Leeswijzer	7
Hoofdstuk 2	Planbeschrijving	8
2.1	Locatie plangebied	8
2.2	Huidige situatie	9
2.3	Gewenste situatie	11
Hoofdstuk 3	Beleidskaders	16
3.1	Rijksbeleid	16
3.2	Provinciaal beleid	17
3.3	Gemeentelijk beleid	21
Hoofdstuk 4	Omgevingsaspecten	25
4.1	Archeologie	25
4.2	Bedrijven en milieuzonering	25
4.3	Bodem	26
4.4	Cultuurhistorie	27
4.5	Ecologie	28
4.6	Explosieven	30
4.7	Externe veiligheid	31
4.8	Geluid	32
4.9	Luchtkwaliteit	32
4.10	Milieu Effect Rapportage	33
4.11	Water	33
Hoofdstuk 5	Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid	35
5.1	Economische uitvoerbaarheid	35
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	35
Bijlagen		37
Bijlage 1	Toelichting DO	38
Bijlage 2	Archeologisch onderzoek	39
Bijlage 3	Bodemonderzoek Groene Grens Fase 3	40
Bijlage 4	Bodemonderzoek Driehoek	41
Bijlage 5	Natuurtoets	42
Bijlage 6	Explosievenonderzoek	43
Bijlage 7	Aanmeldnotitie m.e.r.	44
Bijlage 8	Memo omgevingsdialoog	45

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Groene Grens is een natuurgebied, gelegen op de grens van de gemeenten Veenendaal en Ede, tussen de Dragonderweg en de Zuiderkade. Door de ligging van het gebied vormt het een natuurlijke grens tussen Veenendaal en Ede. De Groene Grens sluit in het zuiden, bij de Meentdijk, direct aan op de Binnenveldse Hooilanden. Zo ontstaat één langgerekt lint van natuurgebieden door het Binnenveld, van de A12 tot nabij de Blauwe Kamer (zie afbeelding 1). Hiermee wordt invulling gegeven aan het realiseren van een deel van de natte/droge ecologische verbindingszone, onderdeel van het Gelders Natuur Netwerk die het Binnenveld verbindt met de Grebbedijk.

Afbeelding 1: Concept inrichtingsschets Groene Grens
Bron: Bleeker en Nauta, versie 27 januari 2010

In de nota 'Interprovinciale Structuurvisie Ede-Veenendaal' en een in 2007 gesloten samenwerkingsovereenkomst is afgesproken om een natuurontwikkelingszone te realiseren tussen Ede en Veenendaal. Deze zone is bedoeld als compensatie voor de bouw van een nieuwe woonwijk in Veenendaal-Oost. In 2012 is het bestemmingsplan 'De Groene Grens' vastgesteld, waarbij het gebied voor een deel een nieuwe (natuur-)bestemming heeft gekregen.

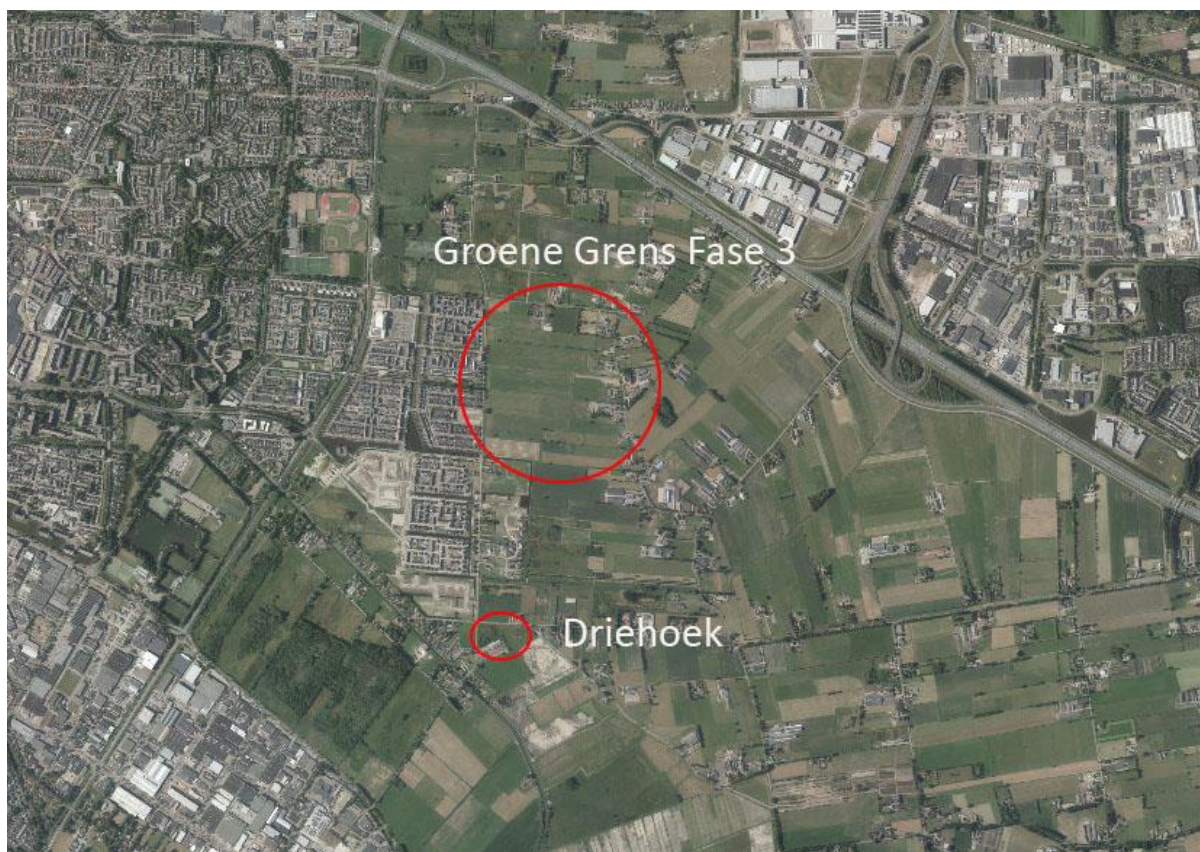
In dat bestemmingsplan is aangegeven dat de natuurontwikkelingszone twee doelen dient. In de eerste plaats de bescherming van de ecologische en visueel-landschappelijke waarden van het Binnenveld. Het plangebied is niet alleen meer voor agrarische doeleinden bestemd, maar ook voor het behoud, herstel en de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden. Daarnaast bestond er behoefte aan het stellen van een uiterste grens aan de stedelijke uitbreiding van Veenendaal-Oost. Door het bestemmingsplan Ede-Groene Grens is deze grens juridisch-planologisch vastgelegd.

De Groene Grens is momenteel 40 ha groot en bestaat uit twee deelgebieden. Het zuidelijk deel is in 2012-2013 aangelegd (fase 1) en het noordelijk deel in 2014-2015 (fase 2). Deze twee gebieden worden in de komende jaren met elkaar verbonden door de ontwikkeling van de derde fase. Na inrichting van fase 3 zal de totale oppervlakte van het natuurgebied 70 ha zijn.

Een deel van de gronden van fase 3 is verworven door de gemeente Veenendaal. De overige gronden in de derde fase horen bij een grondgebonden agrarisch bedrijf (melkveehouderij). Dit bedrijf is ingepast in De Groene Grens. Voor de inrichting van de derde fase hebben de gemeenten Veenendaal en Ede, de betrokken externe adviseurs en de eigenaren van het agrarisch bedrijf samen gekeken hoe natuurinclusieve landbouw, natuurontwikkeling, waterberging en recreatief medegebruik kunnen worden gecombineerd in dit gebied.

De derde fase bestaat uit twee deelgebieden (zie afbeelding 2):

- Groene Grens Fase 3: een gebied tussen de Dragonderweg en de Zuiderkade;
- Driehoek: een gebied ten zuiden van de Meentdijk en ten oosten van de Dragonderweg.

Afbeelding 2: Locatie plangebied
Bron: www.topotijdreis.nl

De natuurontwikkeling past niet in het geldende bestemmingsplan (zie paragraaf 3.3.1). Er is een omgevingsvergunning nodig op basis van artikel 2.1 lid 1 sub a (bouwen van een bouwwerk), sub b (uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde of van werkzaamheden) en sub c (het gebruiken van gronden in strijd met een bestemmingsplan) van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Omdat het plan in strijd is met het geldende bestemmingsplan dient de motivering van het besluit (de omgevingsvergunning) te voldoen aan een goede ruimtelijke ordening. Dit op basis van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 van de Wabo.

Deze Ruimtelijke Onderbouwing vormt de motivering die de aanvraag voor de benodigde omgevingsvergunning dient te vergezellen en dient tevens als basis voor de motivering van het besluit.

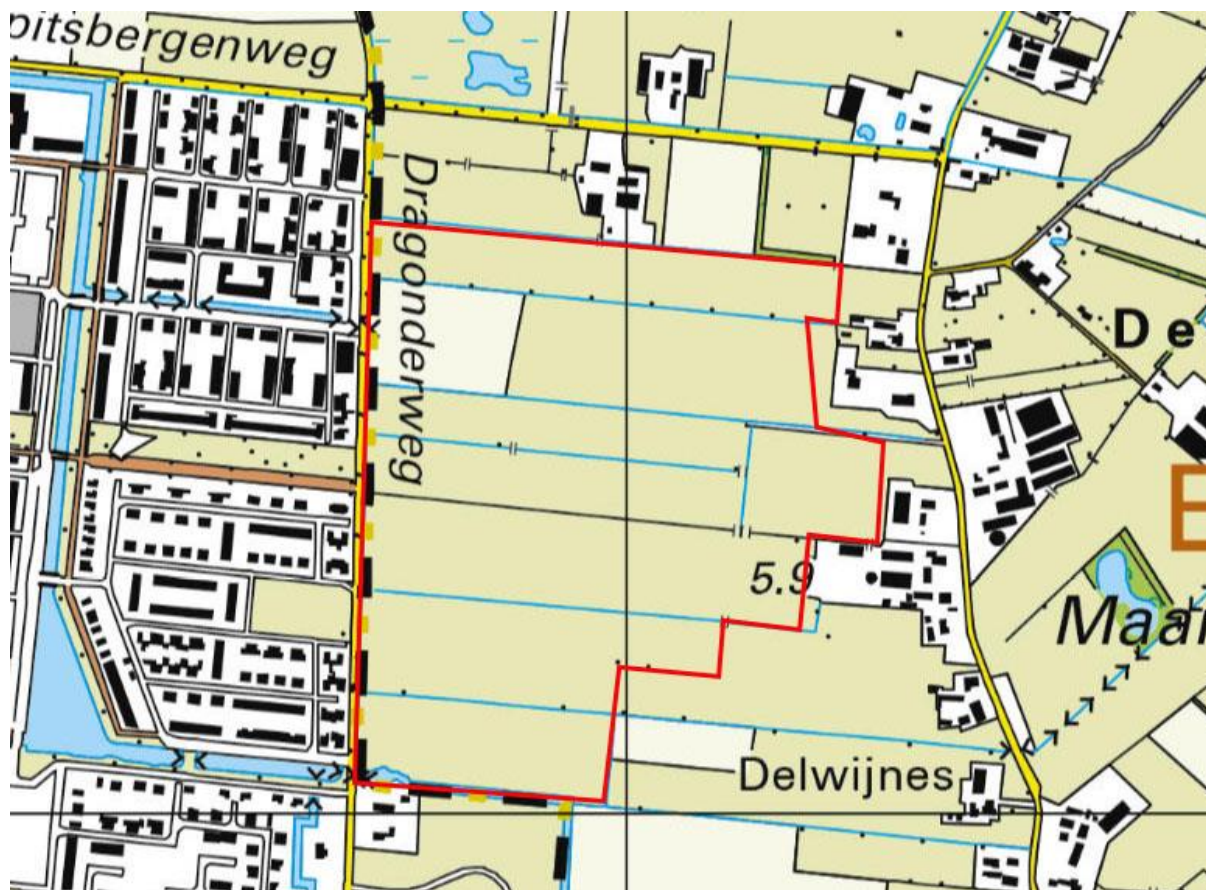
1.2 Leeswijzer

Deze ruimtelijke onderbouwing bestaat uit vijf hoofdstukken. Na de inleiding wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving gegeven van de locatie en de gewenste ontwikkeling. Hoofdstuk 3 geeft het relevante beleid weer. De verschillende milieu- en omgevingsaspecten, die van invloed kunnen zijn op de ruimtelijke ontwikkeling, komen aan bod in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 gaat in op de economische en maatschappelijke haalbaarheid.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

2.1 Locatie plangebied

De plangebieden liggen in de gemeente Ede. Deelgebied Groene Grens Fase 3 ligt tussen de Dragonderweg en de Zuiderkade, ten zuiden van de Spitsbergenweg (zie afbeelding 3).

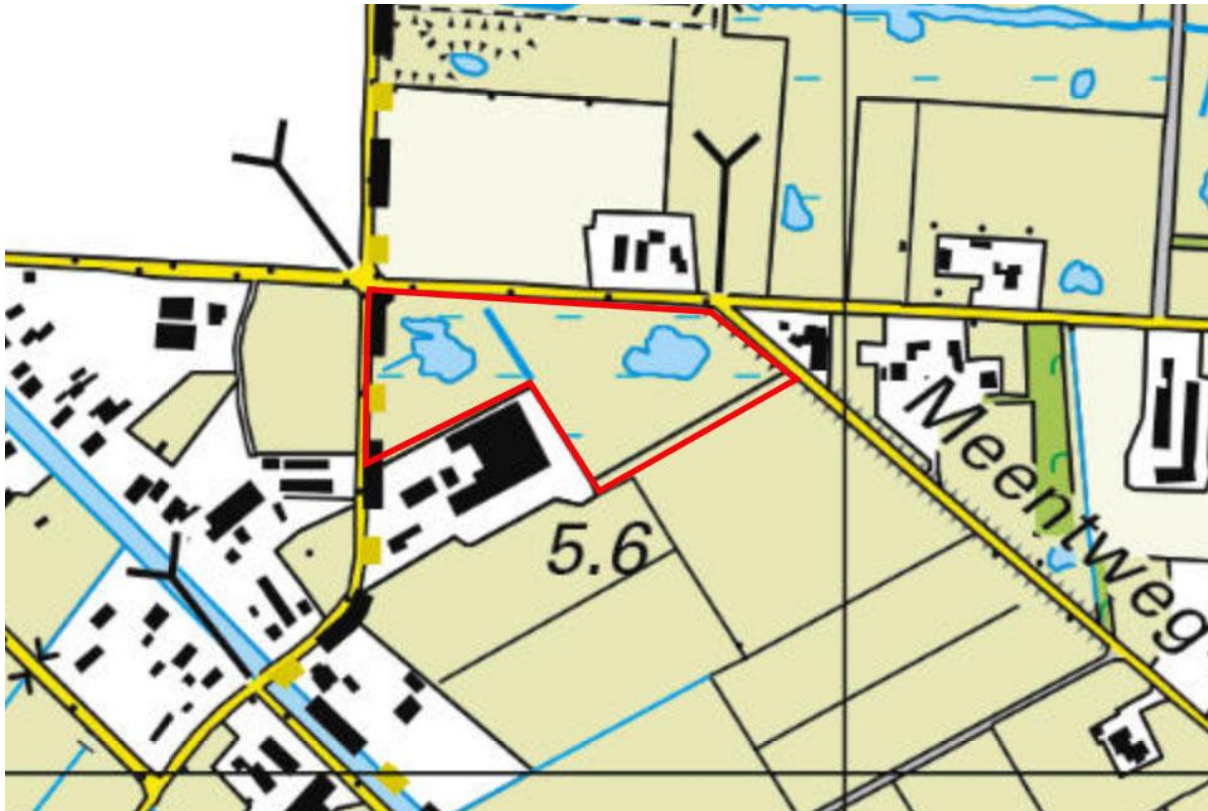

Afbeelding 3: plangebied Groene Grens Fase 3

Bron: www.topotijdreis.nl

De percelen zijn kadastraal bekend als gemeente Ede, sectie M, nummers 415, 1092, 1093, 1198, 1209, 1289, 1401, 1465 en 1490. De oppervlakte van het deelgebied is circa 24ha.

Direct ten zuiden van de Meentdijk en ten oosten van de Dragonderweg ligt een driehoekig plandeel binnen de Groene Grens zuid: deelgebied Driehoek (zie afbeelding 4).

Afbeelding 4: Plangebied Driehoek
Bron: www.topotijdreis.nl

De percelen zijn kadastraal bekend als gemeente Bennekom, sectie G, nummers 40 en 246 en zijn circa 3 ha groot.

2.2 Huidige situatie

Groene Grens Fase 3

De gronden zijn in de huidige situatie in gebruik als weiland. Op afbeeldingen 5 en 6 wordt een impressie van deze feitelijke situatie weergegeven.

Afbeelding 5: foto plangebied
Bron: Haver Droeze

Afbeelding 6: foto plangebied
Bron: Haver Droeze

Driehoek

Deelgebied Driehoek is, in het kader van het project De Groene Grens, reeds ingericht als natuur (zie afbeelding 7).

Afbeelding 7: foto plangebied Driehoek
Bron: www.google.nl

2.3 Gewenste situatie

Aan de westkant van het deelgebied De Groene Grens Fase 3 is een zone ontworpen met de functie waterberging en natuurontwikkeling. De ambitie is om natuur te 'ontwikkelen' in de vorm van schrale (blauw)graslanden, zoals dit ook is gerealiseerd in de Groene Grens noord en zuid. Daarnaast ligt er een waterbergingsopgave. De ontwikkeling is uitgewerkt in een Definitief Ontwerp. De toelichting op het DO (exclusief bijlagen) is bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd als bijlage 1

Op basis van de bodemopbouw en hydrologie zijn er goede mogelijkheden voor de ontwikkeling van soortenrijk blauwgrasland en mogelijk ook kalkmoeras. Een belangrijke voorwaarde is echter wel dat het gebied zo wordt ingericht dat er geen stagnatie optreedt van regenwater en dat het overtollige regenwater via laagtes en natuurlijk verhang in het terrein kan afstromen. Omdat het effectief beschikbare gebied voor waterberging en natuur circa 4,4 ha beslaat en in dit gebied 15.200 m³ water geborgen moet worden, is de conclusie dat er te weinig ruimte is om een substantiële oppervlakte aan goed ontwikkeld blauwgrasland te realiseren. Vanwege de hoeveelheid water ontstaan te natte omstandigheden voor blauwgrasland.

In deelgebied Driehoek heeft de natuurontwikkeling nog niet opgeleverd wat hier was beoogd. Het 'vernatten' van dit gebied kan een positieve bijdragen leveren aan de gewenste natuurontwikkeling. Vanwege de korte afstand tussen dit gebied en het watersysteem van de Veenderij is onderzocht of in dit gebied een deel van de waterbergingsopgave gerealiseerd kan worden. De conclusie is dat er goede kansen liggen om circa 3.200m³ water in dit gebied te bergen.

Het gebiedje dicht bij de uitgang (rode aanduiding op afbeelding 8) bestaat uit rietmoeras. Door hier iets dieper af te graven tot onder 4,70m + NAP en een verbinding te leggen via een duiker met de Veenderij kan hier een nieuw rietmoeras worden ontwikkeld. Daarmee kunnen de fysieke randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de beoogde natuurdoeltypen worden verbeterd.

- Het struweel aan de zuidkant wordt gehandhaafd om de loodsen van het zuidelijker gelegen bedrijf aan het oog te onttrekken. Dit gebied ligt echter grotendeels zo laag dat ook hier water geborgen kan worden bij hogere waterstanden.
- Een deel van de hoger opgaande elzenbegroeiing wordt gehandhaafd.
- Meer naar het westen wordt het noordelijke deel gehandhaafd omdat zich hier een blauwgrasland heeft ontwikkeld, waarin zich het zeldzame plantje klokjesgentiaan gevestigd heeft. En hier is een toegangsroute vanaf de weg die ook onder nattere omstandigheden goed berijdbaar moet zijn.
- Ten zuiden van de poel heeft zich op uitgegraven grond een droog schraalland ontwikkeld dat in het gebied wordt gehandhaafd.
- Het gebied ten zuiden en ten westen van de poel wordt afgegraven tot een ondiepe slenk die in het oostelijk deel iets dieper ligt dan 5,10m.

Afbeelding 8: Voorlopig ontwerp Driehoek (rode aanduiding is een toegangshek/slagboom)
Bron: Plantoelichting Inrichtingsplan Groene Grens fase 3 - Ede, 20 april 2021

In deelgebied De Groene Grens Fase 3 zijn gebieden aangewezen die langer of korter onder water staan. Daarbij zijn de volgende inundatiezones onderscheiden:

- water en moeras, delen die permanent nat zijn (maaiveldhoogte < 4,8m +NAP);
- frequent inunderen (maaiveldhoogte 4,8 – 5,0m +NAP);
- incidenteel inunderen (maaiveldhoogte 5,0 - 5,2m +NAP);
- zelden of nooit inunderen (maaiveldhoogte > 5,2 m +NAP).

Op basis van de oppervlaktes van de inundatiezones en de inundatiediepte is een berekening gemaakt van de hoeveelheid water die bij T=100 geborgen kan worden. De omvang van de inundatiezones is zodanig aangepast dat een berging van iets minder dan 12.000 m³ water is bereikt. Op basis van de inundatiefrequentie is vervolgens een schatting gemaakt van de oppervlakte aan blauwgrasland die kan worden gerealiseerd. Daarbij is ervan uitgegaan dat:

- in gebieden die permanent nat zijn of onder water staan géén blauwgrasland kan worden ontwikkeld;
- van gebieden die frequent inunderen slechts een klein deel (10%) kan worden ontwikkeld tot natte vormen van het blauwgrasland;
- van gebieden die incidenteel inunderen (eens in de 3 jaar tot eens in de honderd jaar) ruim de helft (60%) kan worden ontwikkeld tot blauwgrasland;
- van gebieden die niet inunderen het merendeel (80%) kan worden ontwikkeld tot blauwgrasland (het overige deel omvat droge kopjes, struweel en ruigte).

Afbeelding 9: Voorlopig ontwerp Groene Grens Fase 3

Bron: Plantoelichting Inrichtingsplan Groene Grens fase 3 - Ede, 20 april 2021

De waterberging is geconcentreerd in het westelijk deel van het bergingsgebied en de ontwikkeling van blauwgrasland in het noord- en zuidoostelijke deel.

In Tabel 1 is het berekende volume berging en het verwachte oppervlakte aan blauwgrasland per inundatiezone aangegeven. Daarin te zien is dat bij de geschetste inrichting een oppervlakte van ca 1,7 ha blauwgrasland kan worden ontwikkeld.

Inundatieklasse	Hoogte m +NAP	Waterberging		Blauwgrasland	
		opp (ha)	volume (m3)	geschiktheid	opp (ha)
Water en moeras	≤ 4,80	1,88	7520	0	0,00
Frequent inund	4,80 - 5,00	1,07	3210	0,1	0,11
Incidenteel inunderend	5,00 - 5,20	0,96	960	0,6	0,58
Niet inunderend	> 5,20	1,29	0	0,8	1,03
Infrastructuur & talud	-	1,10	0	0	0,00
	Totaal	6,30	11690		1,72

Tabel 1: Berekende hoeveelheid berging en oppervlakte blauwgrasland per inundatiezone

Bron: Plantoelichting Inrichtingsplan Groene Grens fase 3 - Ede, 20 april 2021

De lijnen in het landschap zijn mede bepalend geweest voor het ontwerp van het plan. De onderliggende kavelstructuur blijft zichtbaar en wordt binnen het plangebied versterkt door de aanplant van enkele bomenrijen op de kavelgrenzen.

Beheerpaden en Recreatieve routes

Om het terrein voor waterberging en schraalgrasland goed te kunnen onderhouden worden diverse beheerpaden aangelegd. De beheerpaden zijn toegankelijk vanaf de Dragonderweg. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van bestaande dammen met duikers om de sloot ten oosten van de Dragonderweg te passeren. Dit kan op vier locaties die voorzien zullen worden van een toegangshek / slagboom overeenkomstig de beheerentrees in de Groene Grens noord en zuid. Aan de west- en oostkant van het waterbergingsgebied wordt in noord-zuid richting een beheerpad gerealiseerd. Vanaf dit pad zijn ook de blauwgraslandvelden bereikbaar voor onderhoudswerkzaamheden.

De beheerpaden worden tevens gebruikt voor het realiseren van een aantal recreatieve routes door het gebied. Aan de zuidkant begint deze route bij een voetgangersbrug die binnenkort gerealiseerd zal worden tussen Balkon zuid en de Groene Grens fase 3. Vanaf deze brug kan men straks via een vlonder door de natte natuur lopen en vervolgens via de beheerpaden naar het noorden lopen. Als de route over het oostelijke beheerpad gevolgd wordt kan vervolgens ook aan de noordzijde de natte natuur beleefd worden vanaf een vlonder die door dit gebied loopt.

In de huidige situatie is een directe verbinding in de vorm van een zandpad aanwezig tussen de Dragonderweg en de Zuiderkade. Dit pad wordt onder andere gebruikt door mensen die vanuit Veenendaal Oost gebruik maken van de melktap bij de Zuiderkade 24a te Ede. Het bestaande pad zal straks zo worden uitgevoerd dat dit pad beter begaanbaar wordt. Aan de zijde van de Dragonderweg zal een voetgangersbrug worden aangelegd als begin van dit pad over het waterbergingsgebied.

Natuurinclusieve landbouw

Binnen de percelen die agrarisch gebruikt worden, is in het definitief ontwerp onderscheid gemaakt tussen graslanden die intensief beweiden en bemest worden (aangeduid als witte klaver graslanden) en grasland kamgrasweide (rode klaver, hommels) met minder beweiding en bemesting.

Al jaren is de agrariër bezig met verschillende vormen van agrarisch natuurbeheer. Eén van de maatregelen die hierbij genomen is, is de inrichting van een 6 meter brede kruidenrijke akkerrand direct naast het bestaande zandpad. Deze weiderand is nu 4 jaar lang niet bemest, de eerste snede wordt gemaaid en daarna wordt er beweiden. Er is éénmalig in het begin, direct naast het zandpad, een keer een kruidenrijk weidemengsel doorgezaaid.

In het plan worden langs alle sloten en perceelgrenzen (in oostwest richting) dergelijke kruidenrijke linten ontwikkeld. De langgerekte verkavelingsstructuur wordt door deze fraaie kruidenlinten extra benadrukt. Bijkomend voordeel is dat er veel minder nutriënten in de landbouwsloten terecht zullen komen en via deze sloten minder nutriënten in het waterbergingsgebied stromen.

Bouwwerken

In het deelgebied de Groene Grens Fase 3 worden diverse bouwwerken gerealiseerd. Op grond van het Besluit Omgevingsrecht (Bor) kunnen sommige van deze bouwwerken vergunningvrij worden opgericht. Voor andere bouwwerken is een omgevingsvergunning nodig.

Stuw (met overstortput)

Deze bouwwerken zijn vergunningvrij op basis van artikel 2, lid 18, sub a, bijlage II Bor: "een bouwwerk ten behoeve van een infrastructurele of openbare voorziening, voor zover het betreft een bouwwerk ten behoeve van ... de waterhuishouding ...".

Duiker

Deze bouwwerken zijn vergunningvrij op basis van artikel 2, lid 18, sub a, bijlage II Bor: "een bouwwerk ten behoeve van een infrastructurele of openbare voorziening, voor zover het betreft een bouwwerk ten behoeve van ... de waterhuishouding ...".

Voor de activiteit 'uitvoeren van een werk of werkzaamheden' (artikel 2.1, lid 1, sub b Wabo) is wel een omgevingsvergunning nodig voor de duikers en stuwen.

Afzetzpalen (om te voorkomen dat automobilisten de beheerpaden oprijden)

Deze bouwwerken zijn vergunningvrij op basis van artikel 2, lid 18, sub g, bijlage II Bor: "een bouwwerk ten behoeve van een infrastructurele of openbare voorziening, voor zover het betreft straatmeubilair".

Toegangshekken en slagbomen

Deze bouwwerken zijn vergunningvrij op basis van artikel 2, lid 18, sub b, bijlage II Bor: "een bouwwerk ten behoeve van het weren van voorwerpen die de veiligheid van het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer in gevaar kunnen brengen, ten behoeve van de beveiliging van een weg, spoor- of waterweg of een spoorweg- of luchtvaartterrein, of ten behoeve van verkeersregeling, verkeersgeleiding, handhaving van de verkeersregels, wegaanduiding, het opladen van accu's van voertuigen, verlichting, tolheffing of het verschaffen van toegang tot het openbaar vervoer of openbaar vervoersgebouwen".

Voor de overige bouwwerken is een omgevingsvergunning nodig voor de activiteit 'bouwen' en de activiteit 'uitvoeren van een werk of werkzaamheden'. Het gaat dan om de volgende bouwwerken:

- paal en draad om de grens tussen natuur en agrarische grond aan te geven;
- landbouwhekken;
- klaphekken;
- landgoedhek;
- vlonders;
- bruggen.

Hoofdstuk 3 Beleidskaders

In dit hoofdstuk is getoetst in hoeverre het ruimtelijk beleid en wet- en regelgeving aanknopingspunten bieden om de gevraagde vergunning te kunnen verlenen.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie, Duurzaam perspectief voor onze leefomgeving (NOVI), 11 september 2020

De NOVI is een instrument van de nieuwe Omgevingswet en beschrijft op nationaal niveau een langetermijnvisie op de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving. De NOVI beschrijft de manier waarop men op rijksniveau wil werken aan de volgende vier prioriteiten: ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie, duurzaam economisch groeipotentieel, sterke en gezonde steden en regio's en als laatste toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied. Als uitgangspunt geldt dat Nederland mooier en sterker wordt gemaakt door voort te bouwen op het bestaande landschap en de (historische) steden. Omgevingskwaliteit is daarbij een kernbegrip en omvat zowel ruimtelijke kwaliteit als de milieukwaliteit.

In de NOVI wordt uitgegaan van een integrale aanpak tussen overheden en maatschappelijke organisaties met meer regie vanuit het Rijk. In de NOVI geeft het Rijk de kaders en de richting aan voor zowel nationale als decentrale keuzes. Bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving zowel boven- als ondergronds voorop. De NOVI onderscheidt daarbij 3 afwegingsprincipes: 1) combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies, 2) kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal, en 3) afwentelen wordt voorkomen. De NOVI gaat vergezeld van een Uitvoeringsagenda, die waar nodig jaarlijks wordt geactualiseerd, en waarin is aangegeven hoe het Rijk invulling geeft aan zijn rol bij de uitvoering van de NOVI. Tevens staat hierin een overzicht van instrumenten en (gebiedsgerichte) programma's op verschillende beleidsterreinen.

Met het oog op de klimaatbestendigheid van Nederland moeten functies die gebruik maken van de fysieke leefomgeving meer worden afgesteld op de eigenschappen van het bodem-watersysteem. Ook dient de infrastructuur voor energie beter te worden afgestemd op de toename van transport en opslag van duurzame energie. Daarnaast is er een opgave voor het realiseren van bronnen van duurzame energie. In de NOVI worden richtingen meegegeven die bij de inpassing van energie-infrastructuur aandacht vragen met het oog op de kwaliteit van de leefomgeving.

Vanuit de wens om de economie en energievoorziening duurzaam en circulair te maken en de kwaliteit van de leefomgeving te versterken, wordt ingezet op het actief clusteren van (grootschalige) logistieke functies op logistieke knooppunten langs (intern)nationale corridors. Om de steden sterk, aantrekkelijk en gezond te houden wordt gewerkt aan een goed bereikbaar netwerk van steden en regio's. Om te voorzien in de grote actuele woonbehoefte is een pakket aan maatregelen voorgesteld; ontwikkeling vindt plaats in lijn met de ambities van de integrale verstedelijkingsstrategie, zoveel mogelijk in bestaand stedelijk gebied, klimaatbestendig en natuur inclusief. Grote open ruimten tussen de steden dienen daarbij hun groene karakter te behouden. Tegelijkertijd moet het aanbod en de kwaliteit van het groen in de stad worden versterkt en de aansluiting op het groene gebied buiten de stad worden verbeterd.

De waarde van de natuur, het landschap en de toekomst van de landbouw staan onder druk, waarbij het verbeteren van de biodiversiteit niet alleen een ecologische maar ook economische uitdaging is. Voor de lange termijn wordt gewerkt aan een geleidelijke en zorgvuldige herindeling van het landelijk gebied, gericht op kringlooplandbouw in goed evenwicht met natuur en landschap. Op deze manier ontstaat een aantrekkelijk landelijk gebied waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Anderzijds blijft op deze manier ook ruimte voor economisch vitale landbouw als belangrijkste drager van het platteland.

Toets

De voorgenomen ontwikkelingen dragen bij aan een aantrekkelijk landelijk gebied, waar ruimte is voor natuur en landbouw. De biodiversiteit wordt verbeterd door de aanleg van blauwgrasland, maar ook door natuurinclusieve landbouw. De ontwikkelingen passen binnen de drie afwegingsprincipes: combinaties van functies (natuur, waterberging, recreatie en natuurinclusieve landbouw), de kenmerken en identiteit van het gebied staan centraal en afwenteling wordt voorkomen.

3.1.2 Laddertoets

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is de verplichting opgenomen om in het geval van nieuwe stedelijke ontwikkelingen in de toelichting een onderbouwing op te nemen van nut en noodzaak van de nieuwe stedelijke ruimtevraag en de ruimtelijke inpassing. Hierbij wordt uitgegaan van de 'ladder voor duurzame verstedelijking'.

Artikel 3.1.6, tweede lid Bro luidt als volgt:

"De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien."

Onder stedelijke ontwikkeling wordt verstaan:

"Ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen (artikel 1.1.1, eerste lid, onder i van het Bro)."

Toets

De ontwikkeling van natuur en waterberging is geen stedelijke ontwikkeling, waardoor toetsing aan de 'Ladder voor duurzame verstedelijking' niet aan de orde is.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Gelderland

De provincie Gelderland heeft haar beleid gericht op de fysieke leefomgeving vastgelegd in de Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingsverordening. De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland beschrijft de lange termijn ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving. In de Omgevingsverordening zijn regels en bepalingen over de inrichting en beheer van de ruimtelijke omgeving vastgelegd.

De geconsolideerde versie Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is op 01 maart 2019 in werking getreden. De geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland is op 31 maart 2021 vastgesteld.

3.2.1.1 Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

Gelderland werkt samen met partners aan een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland. Onder gezond en veilig wordt verstaan 'een gezonde leefomgeving, schone en frisse lucht, een schoon milieu, een niet vervuilde bodem, voldoende schoon en veilig (drink)water, bescherming van flora en fauna'. Dat betekent voorbereid zijn op klimaatverandering, zoals hitte, droogte, bosbranden en overstromingen. En, dat is aandacht hebben voor verkeersveiligheid en veilige bedrijvigheid. Schoon en welvarend betekent een dynamisch, duurzaam en aantrekkelijk woon-, werk- en ondernemersklimaat, goed bereikbaar en met een goed functionerende arbeidsmarkt en dito kennis- en onderwijsinstellingen. Maar dat is ook: het tegengaan van schadelijke uitstoot, afval en uitputting van grondstoffen. En het investeren in nieuwe, alternatieve vormen van energie.

Met hulp van zeven ambities wordt richting gegeven:

- Energietransitie;
- Klimaatadaptatie;
- Circulaire economie;
- Biodiversiteit;
- Bereikbaarheid;
- Economisch vestigingsklimaat;
- Woon- en leefklimaat.

Het plangebied ligt binnen een gebied dat is aangemerkt als Gelders Natuurnetwerk (Groene ontwikkelingszone, ecologische verbindingzone), intrekgebied, water als verbinder en stiltegebied.

Gelders Natuurnetwerk

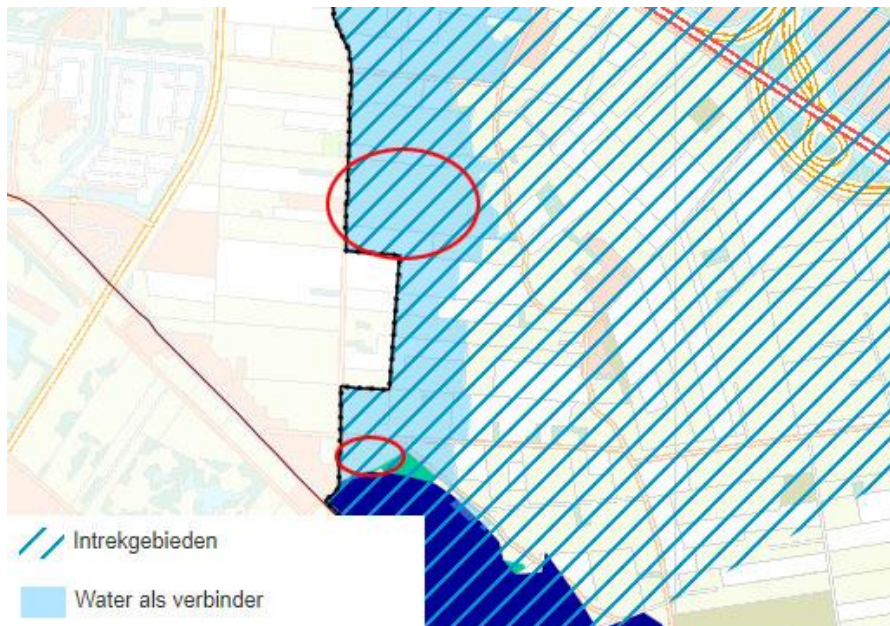
Om de biodiversiteit nu en voor toekomstige generaties Gelderlanders veilig te stellen, beschermt de provincie het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het GNN is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang. Dit GNN bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige EHS en bevat tevens een zoekgebied nieuwe natuur van 7.300 ha voor 5.300 ha nog te realiseren nieuwe natuur. Een groot deel van de Gelderse natuurgebieden is internationaal beschermd: de Natura 2000-gebieden. Juist in deze gebieden moet de biodiversiteit worden behouden of verbeterd. De provincie geeft in het natuurbeleid prioriteit aan het behalen van de Natura 2000-doelen in de Natura 2000-gebieden. Het GNN en de Groene Ontwikkelingszone (GO) vervullen daarnaast een belangrijke rol bij het behoud van de biodiversiteit. De ecologische verbindingzones maken deel uit van de Groene Ontwikkelingszone.

Afbeelding 10: Omgevingsvisie – Gelders Natuurnetwerk
Bron: Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

Intrekgebied

De provincie streeft ernaar het grondwater als bron voor de drinkwatervoorziening te beschermen. De provincie heeft vanuit de Drinkwaterwet een zorgplicht voor een duurzame Openbare drinkwatervoorziening. De provincie wil de beschikbaarheid van de grondstof voor de openbare drinkwatervoorziening veiligstellen en daar bij besluiten rekening mee houden. Daarom zijn in intrekgebied geen bestemmingen mogelijk die de winning van fossiele energie, zoals aardgas, aardolie, schaliegas en steenkoolgas, mogelijk maken.

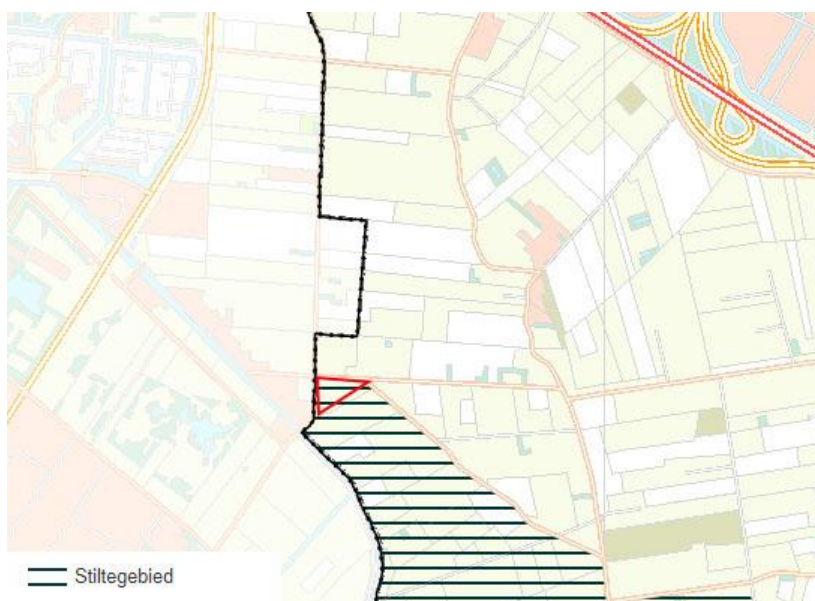
Afbeelding 11: Omgevingsvisie – Thema water
Bron: Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

Water als verbinder

Gebieden die zijn aangewezen als 'water als verbinder' hebben in het kader van goed waterbeheer een specifieke waterfunctie gekregen. Met deze aanduiding beoogt de provincie een netwerk van natuurgebieden te realiseren en natte ecologische verbindingzones aan te leggen.

Stiltegebied

Een stiltegebied is een gebied dat zo stil mogelijk gehouden wordt. Stiltegebieden kennen speciale gedragsregels, die de provincie via het ruimtelijk beleid handhaaft. Verstoring van de rust en stilte kan dan door de provincie worden verboden. Gebiedseigen activiteiten, zoals normale agrarische bedrijfsvoering (zoals het geluid van trekkers, een melkmachine, etc.) ondervinden van de provinciale bevoegdheden geen belemmeringen. In stiltegebieden geldt een streefwaarde voor geluid van maximaal 40 decibel gemiddeld over 24 uur, waarbij gebiedseigen geluid niet wordt meegerekend. Dit is echter geen formele norm. De provincie kan dus niet toetsen of de geluidbelasting hoger is dan de streefwaarde. Er wordt van uitgegaan dat de streefwaarde gehaald wordt via bestemmingsplannen en het stellen van regels voor activiteiten in stiltegebieden.

Afbeelding 12: Omgevingsvisie – Stiltegebied
Bron: Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

Toets

In de Omgevingsverordening heeft de provincie regels opgenomen over de diverse aspecten. Dit wordt nader uitgewerkt in paragraaf 3.2.1.2.

3.2.1.2 Omgevingsverordening

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de provincie Gelderland. Dit betekent dat alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening.

Toets

In de omgevingsverordening zijn voor de voorgenomen ontwikkeling regels opgenomen met betrekking tot de ligging binnen het GNN (waaronder beschermingszone natte landnatuur), GO, waardevol open gebied, functies van water, intrekgebied en stiltegebieden.

Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone (artikel 2.39 en 2.52 PRV)

De wezenlijke waarden en kenmerken voor het GNN en GO zijn in Gelderland per deelgebied beschreven. Het voorliggende plangebied ligt in gebied nummer 72: Binnenveld. Voor dit gebied gelden met betrekking tot het plangebied en de directe omgeving de volgende kernkwaliteiten:

- het lage natte gebied tussen de droge Veluwe en de droge Utrechtse Heuvelrug met kwel en typische veenontginningspatronen;
- het vanuit ecologisch opzicht samenhangend geheel van Valleikanaal/Grift, hooilanden en trilvenen waarin zeer bijzondere vegetaties voorkomen;
- N2000-gebied Binnenveld;
- parel Bennekomse Meent: kwelgebied met soortenrijke blauwgraslanden en moeras;
- parel Allemanskamp: kwelgebied met soortenrijke blauwgraslanden; de kwel is afkomstig uit zowel de Veluwe als de Utrechtse Heuvelrug;
- Ecologische verbindingzone Gelderse Vallei - Rijn verbindt de schraalgraslandreservaten en vormt een groene buffer tussen Ede en Veenendaal;
- leefgebied kamsalamander;
- cultuurhistorische waarden van o.m. veenontginningen, waterlinie (Grebbelinie);
- abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir;
- ecosysteemdiensten: recreatie, drinkwater, waterberging;
- alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied.

Op basis van de Omgevingsverordening zijn binnen het GNN geen andere bestemmingen dan natuur mogelijk, behoudens enkele uitzonderingen. In het GO geldt dat geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen mogelijk zijn die leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten Groene Ontwikkelingszone.

De maatregelen waarvoor dit projectafwijkingbesluit wordt opgesteld, zien op de verandering van agrarische grond naar natuur en waterberging en natuurinclusieve landbouw. Negatieve effecten op het functioneren van het GNN en GO zijn uitgesloten. De wezenlijke waarden en kenmerken worden niet aangetast en worden zelfs verbeterd. Zo leiden de ingrepen tot een natter gebied, wordt blauwgrasland gerealiseerd en hebben de ingrepen tot doel het grondwater (langer) nat te houden. Het plan is in overeenstemming met het provinciaal ruimtelijk beleid.

Beschermingszone natte landnatuur (artikel 2.6.1 PRV)

Deelgebied Driehoek valt onder 'beschermingszone natte landnatuur'. Natte landnatuur is natuur die direct afhankelijk is van de grondwatersituatie ter plaatse. Gebieden rondom natte landnatuur waar de kwantitatieve grondwatersituatie directe invloed heeft op de instandhouding van de natte landnatuur, zijn aangewezen als hydrologische beschermingszone. Functies, zoals bebouwing en verharding, binnen hydrologische beschermingszones dienen te worden getoetst op hun eventuele negatieve effecten op de grondwatersituatie voor de natte landnatuur.

De maatregelen in deelgebied Driehoek hebben betrekking op het 'vernatten' van het gebied om zodoende een positieve bijdrage te kunnen leveren aan de gewenste natuurontwikkeling. Het plan draagt bij aan het realiseren van nieuwe natte natuur en is zodoende in overeenstemming met de doelstellingen.

Waardevol open gebied (artikel 2.55 PRV)

Binnen waardevol open gebied zijn ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan geen bestemmingen mogelijk die de openheid van de waardevolle open gebieden aantasten.

De natuurontwikkeling vindt plaats in de vorm van schrale (blauw)graslanden. Daarnaast vindt waterberging plaats. Door de maatregelen wordt de openheid niet aangetast.

Functies van water (artikel 4.9)

Gedeputeerde Staten kunnen op verzoek en onder voorwaarden bij de uitvoering van waterprojecten afwijkingen van de waterfuncties toestaan. Afwijking van de waterfunctie is mogelijk wanneer dit noodzakelijk is voor de uitvoering van een project. Bijvoorbeeld omdat het project wordt vertraagd of het onacceptabele schade lijdt door het mislopen van subsidies, beschikbaarheid van grond, regelgeving of verlies van draagvlak. Daarnaast moet de afwijking van ondergeschikt belang zijn in verhouding tot de omvang van functies die in het project worden gerealiseerd. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als de afwijking de realisatie van waterfuncties elders binnen het projectgebied juist mogelijk maakt of versterkt én de omvang van de afwijking in verhouding tot de omvang van te realiseren waterfuncties binnen het project gering is. De afwijking heeft ook voldoende draagvlak onder betrokken partijen en de haalbaarheid van de oorspronkelijke functie is in het geding. Dat laatste is bijvoorbeeld het geval als de realisatie van deze waterfunctie in combinatie met de functierealisaties elders binnen het projectgebied onhaalbaar of onevenredig duur is. Bij uitvoering van maatregelen binnen een project gaat het om de uitvoering van realistische en evenredige maatregelen die naar het oordeel van de bevoegde autoriteit passend zijn en redelijkerwijs kunnen worden gevegd.

Het is niet nodig om af te kijken omdat de voorgenomen activiteiten passen binnen de functies 'water als verbinder' en 'beschermingszone natte landnatuur'.

Intrekgebied (artikel 2.38)

Binnen een intrekgebied is de winning van fossiele energie niet mogelijk. Dit is niet aan de orde bij voorliggend plan.

Stiltegebied (artikel 3.56)

In de Omgevingsverordening is opgenomen dat het in stiltegebieden verboden is een toestel te gebruiken waardoor het ervaren van geluiden kan worden verstoord. Voorbeelden zijn airgun-apparatuur, omroepinstallaties, sirenes, modelvliegtuigen, muziekinstrumenten en jet-ski's. Natuurontwikkeling en recreatieve ontsluiting van het plangebied door middel van paden leidt niet tot gebiedsvreemd geluid. Menselijk stemgeluid wordt buiten beschouwing gelaten. De te verlenen omgevingsvergunning leidt niet tot een toename van gemotoriseerd verkeer of andere gebiedsvreemde geluidsbronnen in het gebied. Het plan is zodoende in overeenstemming met het provinciaal beleid ten aanzien van stiltegebieden.

De voorgenomen ontwikkeling is niet in strijd met het provinciaal beleid.

3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Bestemmingsplan

De percelen liggen in het bestemmingsplan 'De Groene Grens' (vastgesteld 15 november 2012).

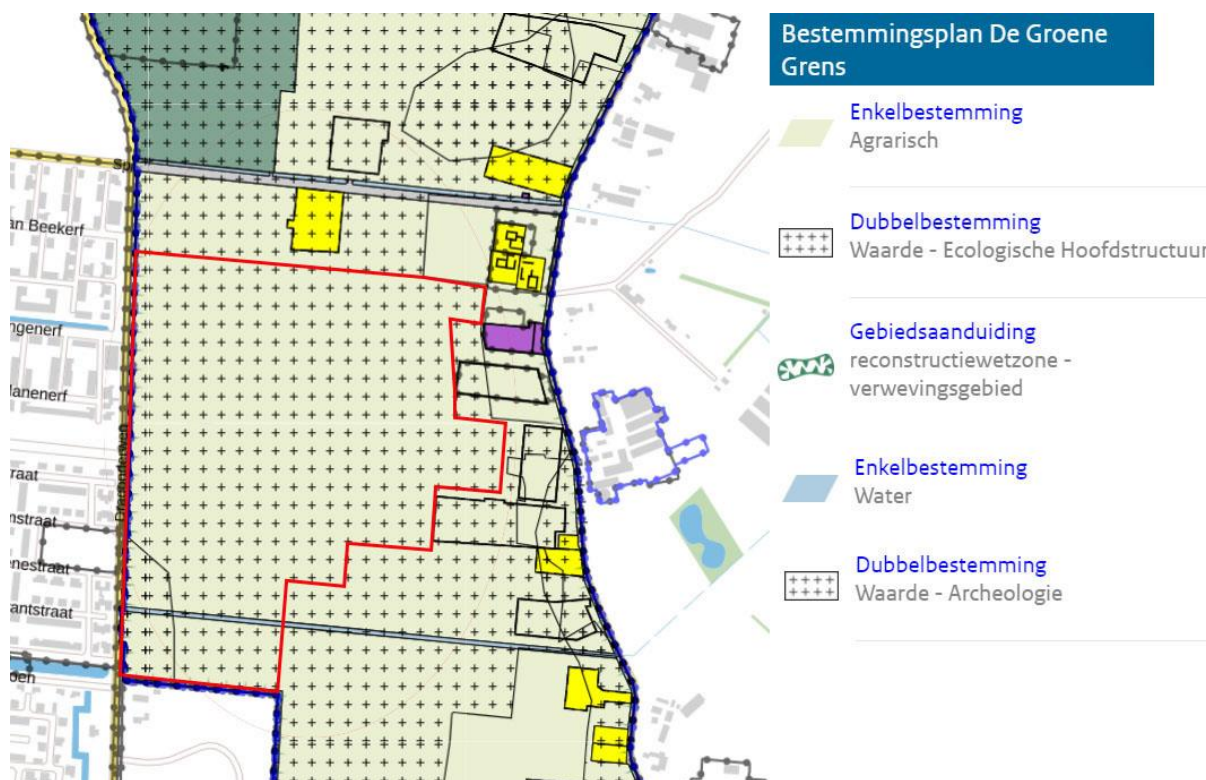
Deelgebied Groene Grens fase 3

Het gebied heeft de bestemming 'Agrarisch' (artikel 3) (zie afbeelding 13). Binnen deze bestemming zijn de gronden bestemd voor agrarische doeleinden, in de vorm van agrarische bodemexploitatie met bijbehorende voorzieningen. De ontwikkeling van de natuur aan de westkant past niet binnen deze bestemming. Op grond van deze bestemming is een omgevingsvergunning nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden zoals het graven, vergroten of anderszins herprofiëren van waterlopen, sloten en greppels en het aanleggen van paden.

Daarnaast heeft een watergang in het gebied de bestemming 'Water' (artikel 9). Deze gronden zijn bestemd voor water en waterhuishoudkundige voorzieningen voor waterberging, -aanvoer en -afvoer, zoals watergangen, waterlopen en waterpartijen en voorzieningen voor waterkering. De gronden zijn ook bestemd voor groenvoorzieningen en/of natuur.

Op een klein gedeelte in het zuidwesten van het gebied ligt de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie'. Voor de voorgenomen ontwikkeling is relevant dat op grond van het bepaalde in artikel 11 een omgevingsvergunning nodig is voor grondwerkzaamheden dieper dan 30 cm of het verlagen of verhogen van het waterpeil. De werkzaamheden zijn slechts toelaatbaar als uit archeologisch onderzoek blijkt dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad of als mogelijke schade voorkomen kan worden.

Daarnaast is relevant dat het gebied de dubbelbestemming 'Waarde – Ecologische Hoofdstructuur' heeft. Op grond van het bepaalde in artikel 12 is een omgevingsvergunning nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden zoals ophogen en afgraven.

Afbeelding 13: Bestemmingsplan De Groene Grens – deelgebied De Groene Grens fase 3
Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

Op grond van het bestemmingsplan is de ontwikkeling van natuur en waterberging in strijd met het bestemmingsplan. Daarnaast is een omgevingsvergunning nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden op basis van de agrarische bestemming en de dubbelbestemming 'Waarde - Ecologische Hoofdstructuur'. Ten slotte is op grond van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden nodig. Hiervoor dient een archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden (zie paragraaf 4.1).

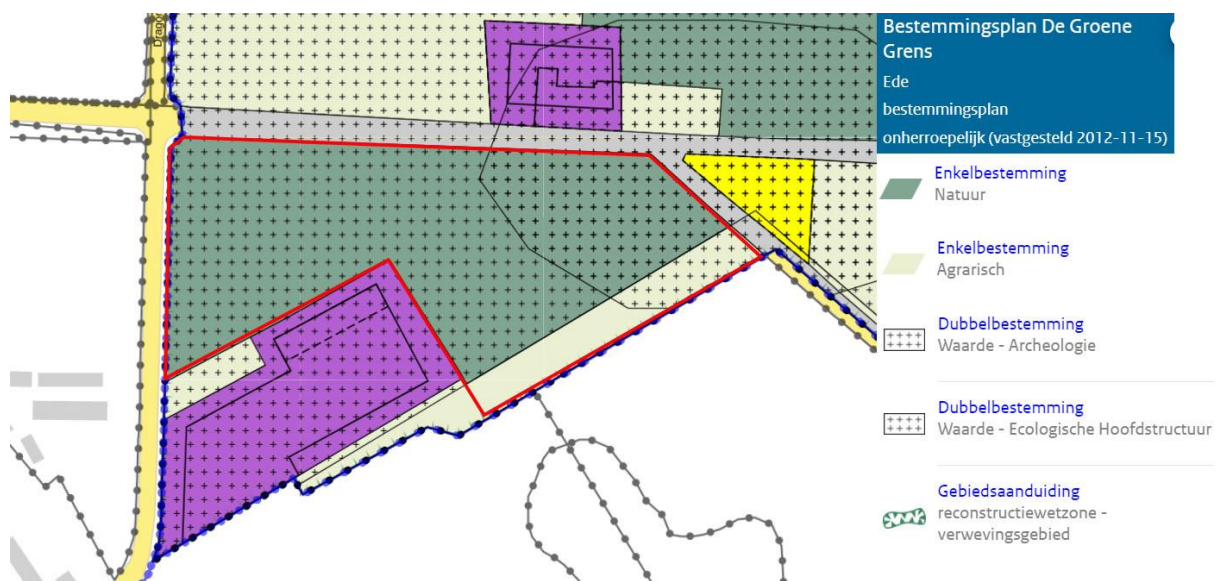
Deelgebied Driehoek

Het gebied heeft de bestemming 'Natuur' (artikel 7) (zie afbeelding 14). De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor onder andere het behoud, herstel en/of ontwikkeling van natuur, landschapselementen en landschapswaarden, water en waterhuishoudkundige voorzieningen en recreatief medegebruik. Er mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd die noodzakelijk zijn voor en ten dienste staan van een doelmatig beheer en onderhoud van de natuur, het extensief recreatief medegebruik, water en de waterhuishoudkundige voorzieningen. De beoogde ontwikkelingen passen binnen de bestemming Natuur. Er is een omgevingsvergunning nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden zoals ophogen en afgraven.

Daarnaast heeft een klein gedeelte de bestemming 'Agrarisch'. De natuurontwikkeling past niet binnen deze bestemming. Er is een omgevingsvergunning nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden zoals ophogen en afgraven. Op dit deelgebied ligt de gebiedsaanduiding 'reconstructiewetzone – verwevingsgebied'. Deze aanduiding heeft betrekking op de flexibiliteitsbepalingen binnen de agrarische bestemming. Voor de voorgenomen ontwikkeling is deze aanduiding niet relevant.

De dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie' is op een gedeelte in het noordoosten van het gebied van toepassing. Omdat op deze locatie de drempelwaarde voor archeologisch onderzoek (meer dan 1.000 m²) niet wordt overschreden, is geen archeologisch onderzoek nodig.

Daarnaast is relevant dat het gebied de dubbelbestemming 'Waarde – Ecologische Hoofdstructuur' heeft. Er is een omgevingsvergunning nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden zoals ophogen en afgraven.

Afbeelding 14: Bestemmingsplan De Groene Grens – deelgebied Driehoek
Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

Op grond van het bestemmingsplan is de ontwikkeling van natuur in strijd met de agrarische bestemming in het bestemmingsplan. Daarnaast is een omgevingsvergunning nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden op basis van de agrarische bestemming en de dubbelbestemming 'Waarde - Ecologische Hoofdstructuur'.

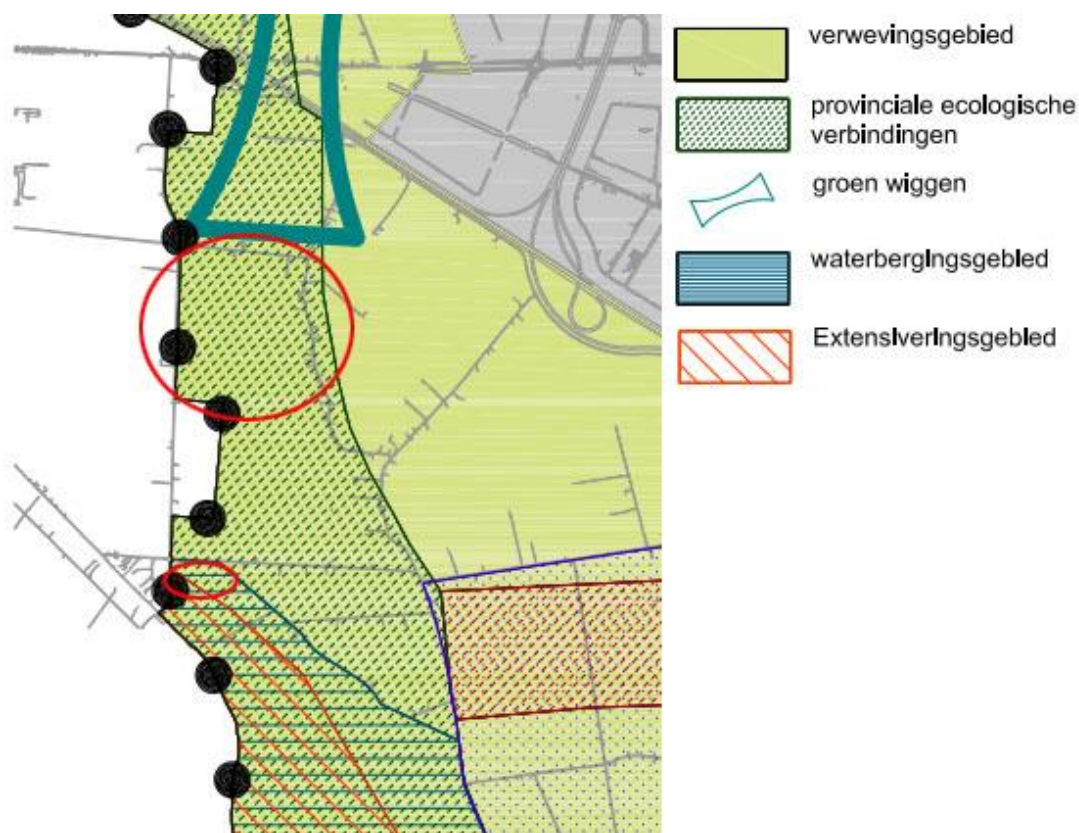
3.3.2 Structuurvisie Buitengebied Ede

Op 29 september 2011 stelde de gemeenteraad de Structuurvisie Buitengebied Ede vast. Daarmee is tot 2030 de koers bepaald. De visie kent het motto: ruimte voor dynamiek en behoud van kwaliteit. Ze biedt een toetsingskader voor het initiëren, beoordelen en vaststellen van nieuwe plannen en projecten. Ook vormt ze de grondslag voor het verhalen van kosten op basis van de Grondexploitatiewet. De visie is de juridische vertaling van het in 2008 vastgestelde Ontwikkelingsplan Buitengebied en gericht op:

- een integrale ontwikkelingsgerichte aanpak;
- een sterke samenhang tussen stad en land;
- een sterk Groen blauw casco;
- een sterke eigenheid van Ede.

De ontwikkeling van een sterk Groen blauw casco is een reactie op de voortschrijdende uitbouw van de stedelijke gebieden van Ede en Veenendaal alsook op de infrastructuurlijnen A12/HSL en A30/Valleilijn. De omvang van die ontwikkelingen vraagt om het ontwerp van een nieuwe ruimtelijke structuur, een ontwerp voor de verstedelijking en – complementair - een ontwerp voor een groen blauwe structuur. Uiteindelijk is dat het Groen blauw casco geworden. Het moet dienen als netwerk van natuurgebieden en ecologische verbindingen op verschillende schaalniveaus.

Als onderdeel van het Groen blauw casco zijn in de Structuurvisie zogenaamde Groene Wiggen opgenomen. Die moeten voorkomen dat Ede en Veenendaal, Ede en Lunteren en Ede en Bennekom aan elkaar groeien. Zo blijft de samenhang tussen de Veluwe en de Vallei bestaan (zie afbeelding 15).

Afbeelding 15: Structuurvisie Buitengebied Ede
Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

De gemeente Ede wil in de Vallei een robuust groen blauw casco realiseren als buffer tussen de grote kernen, als ecologische verbinding tussen natuurgebieden en als uitloopgebied. Dit Groen blauw casco geeft tevens richting aan nieuwe verstedelijking op lange termijn. De wijze waarop het Groen blauw casco Vallei vorm krijgt, wordt mede bepaald door de eigenheid en basiskwaliteiten van het landschap van de Vallei. Een onderdeel van het groen blauwe casco is de Groene Grens. In het Plan van Aanpak voor de Groene Grens Ede-Veenendaal is vastgelegd: 12 ha bebouwing en 95 ha groenzone waarvan 70 ha natuur. Alle kosten komen ten laste van opbrengsten uit het project Veenendaal-Oost en Zuidbalkon (gemeente Veenendaal). Provincie Gelderland geeft voor 14 ha verwerving en inrichting STUIT-subsidie (stedelijk uitloopgebied).

Toets

De voorgenomen ontwikkeling past in de uitgangspunten van de Structuurvisie Buitengebied Ede, omdat het een uitwerking is van het Groen blauwe casco.

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten

In het kader van een ruimtelijke procedure dient voor diverse milieu- en omgevingsaspecten te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Bij iedere ruimtelijke ontwikkeling dient inzichtelijk gemaakt worden of er van uit milieuhygiënisch oogpunt belemmeringen en/of beperkingen aanwezig zijn voor de directe omgeving en de beoogde ontwikkeling zelf. In dit hoofdstuk wordt voor de beoogde ontwikkeling nader ingegaan op de verschillende aspecten; indien noodzakelijk is aanvullend onderzoek uitgevoerd. De betreffende rapportages zijn als bijlage aan deze toelichting toegevoegd.

4.1 Archeologie

Sinds 1 juli 2016 is de Erfgoedwet van kracht. Deze wet bundelt de daarvoor bestaande wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. Het is een integrale wet die betrekking heeft op de museale objecten, musea, monumenten en archeologie op het land en onder water. Om het archeologisch erfgoed beter te beschermen, dient de gemeente bij het vaststellen van een ruimtelijk plan rekening te houden met de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten.

Als behoud in de bodem geen optie is, dan worden archeologische resten opgegraven. De initiatiefnemer van een ruimtelijk plan dat bodemverstoring tot gevolg heeft, is verantwoordelijk voor de planologische en financiële inpassing van het archeologisch onderzoek. Een bouwplan dient te voorzien in maatregelen om archeologische overblijfselen volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie te documenteren en de informatie en vondsten te behouden.

Toets

Op basis van de bekende landschappelijke, bodemkundige en archeologische gegevens heeft de adviseur Archeologie van de gemeente Ede een tweetal gebieden aangewezen binnen het totale plangebied met een middelmatige tot hoge archeologische verwachting, voor met name sporen en vondsten uit de prehistorie. De gemeente Ede heeft daarom geadviseerd om binnen deze twee deelgebieden een inventariserend veldonderzoek door middel van verkennende boringen uit te voeren.

Om het archeologisch verwachtingsmodel te toetsen is op 15 april 2021 een inventariserend veldonderzoek door middel van verkennende boringen uitgevoerd (Vestigia, Archeologisch vooronderzoek plangebied De Groene Grens aan de Dragonderweg, gemeente Ede, 21 april 2021, zie bijlage 2) . Tijdens het veldonderzoek zijn binnen het plangebied in totaal 14 boringen gezet. Hierbij is geconstateerd dat binnen het plangebied fluvioperiglaciale afzettingen aanwezig zijn, direct onder een verstoorde bovenlaag. In de fluvioperiglaciale afzettingen zijn geen kenmerken van bodemvorming of roestvlekken aangetroffen. Dit wijst er op dat het plangebied altijd een lage ligging in het landschap heeft gehad, waarbij aan het begin van het Holoceen naar verwachting al veenvorming heeft plaatsgevonden. Pas in de Late Middeleeuwen werd het plangebied ontgonnen, maar zelfs daarna lag het grondwater nog relatief hoog. Vanwege de lage ligging t.o.v. het grondwater en de afwezigheid van bodemvorming kan worden gesteld dat het plangebied tot aan de ontginning in de Late Middeleeuwen/Nieuwe tijd te nat is geweest voor is bewoning en menselijke activiteit.

Op basis van de resultaten van onderhavig onderzoek kan de archeologische verwachting voor het gehele plangebied worden bijgesteld tot 'laag'. Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie adviseert dan ook geen vervolgstappen in het kader van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ).

De meldingsplicht bij Onze minister, namens deze de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, van een zaak die in het plangebied wordt aangetroffen en waarvan redelijkerwijs kan worden vermoed dat het een archeologische vondst betreft, blijft van kracht (Erfgoedwet 2016, artikel 5.10).

Het aspect archeologie vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.2 Bedrijven en milieuzonering

Goede ruimtelijke ordening voorkomt hinder en gevaar. Dit kan door voldoende afstand te houden tussen milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en gevoelige functies (zoals wonen).

De VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (editie 2009) is een hulpmiddel voor milieuzonering in de ruimtelijke planvorming. Met milieuzonering kan ervoor worden gezorgd dat nieuwe bedrijven op een verantwoorde afstand van gevoelige bestemmingen worden gesitueerd en vice versa. Milieuzonering beperkt zich tot de milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie: geluid, geur, gevaar en stof.

Toets

Voor de voorgenomen ontwikkeling is dit aspect niet relevant, omdat bij de natuurontwikkeling geen sprake is van bedrijfsactiviteiten die leiden tot relevante milieuhinder.

Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.3 Bodem

Bij een ontwikkeling in een gebied dient te worden beoordeeld of de uiteindelijke bodemkwaliteit binnen dit gebied uit oogpunt van volksgezondheid en milieu aan zekere kwaliteitsnormen voldoet. Het wettelijk kader hiervoor is neergelegd in de Wet bodembescherming. Teneinde inzicht te verkrijgen in de samenstelling van de bodem dient een historisch bodemonderzoek te worden uitgevoerd volgens de NEN 5725, hierbij wordt bepaald of er aanleiding bestaat voor het doen van vervolgonderzoek volgens NEN5740.

Toets

Deelgebied Groene Grens fase 3

In deelgebied Groene Grens fase 3 is een bodemonderzoek uitgevoerd (PJ Milieu BV, Verkennend bodem- en waterbodemonderzoek, Ontwikkeling Groene Grens (Fase III), Dragonderweg, Ede, 5 augustus 2020, zie bijlage 3). Op basis van de resultaten van het uitgevoerde onderzoek is geconcludeerd dat de onderzoekslocatie onverdacht is ten aanzien van bodemverontreiniging.

De opzet van het bodemonderzoek is gebaseerd op de onderzoeksstrategie voor een grootschalige onverdachte niet-lijnvormige locatie (ONV-GR-NL). Geconcludeerd wordt dat de hypothese 'onverdachte locatie' formeel geen stand houdt. In het grondwater zijn barium en nikkel in licht verhoogde gehalten aangetoond. In de grond zijn geen verhoogde gehalten aangetoond. Op basis van het vooronderzoek en de zintuigelijke waarnemingen is de locatie onverdacht ten aanzien van asbesthoudende materialen.

Tijdens de visuele inspectie zijn ter plaatse van zes dammen resten met puin aangetroffen. Over een eventueel (asbest in grond)onderzoek naar deze dammen is overleg gevoerd met de opdrachtgever. Ten tijde van uitvoering van het onderzoek was nog niet duidelijk of en welke dammen tot de ontwikkelingslocatie behoren. Ondertussen is duidelijk dat deze dammen niet wijzigen, zodat nader onderzoek niet nodig is.

De vastgestelde milieuhygiënische bodemkwaliteit vormt geen belemmering voor de voorgenomen natuurontwikkeling, aanleg van waterberging en de daarbij behorende grondwerkzaamheden.

Op basis van de analyseresultaten van de standaard parameters en PFAS is de te ontgraven en af te voeren grond indicatief klasse Altijd Toepasbaar. Dit in het kader van de diverse grondtransporten.

Er is tevens een verkennend waterbodemonderzoek uitgevoerd. De onderzoekslocatie bevindt zich in plangebied Groene Grens III en betreffen diverse sloten binnen het plangebied. De onderzoeksresultaten geven geen aanleiding om aanvullend of nader onderzoek te adviseren. Ook aanvullend onderzoek naar asbest wordt niet noodzakelijk geacht.

Deelgebied Driehoek

In deelgebied Driehoek is een bodemonderzoek uitgevoerd (PJ Milieu BV, Verkennend bodemonderzoek, Ontwikkeling Groene Grens (Fase III), Dragonderweg, Ede, 3 augustus 2020, zie bijlage 4). Op basis van de resultaten van het uitgevoerde onderzoek is geconcludeerd dat de onderzoekslocatie onverdacht is ten aanzien van bodemverontreiniging.

Uit het onderzoek blijkt dat de hypothese 'onverdachte locatie' formeel geen stand houdt. In het grondwater zijn enkele parameters in licht verhoogde gehalten aangetoond. In de grond zijn geen verhoogde gehalten aangetoond. Op basis van het vooronderzoek en de zintuiglijke waarnemingen is de locatie onverdacht ten aanzien van asbesthoudende materialen. De vastgestelde milieuhygiënische bodemkwaliteit vormt geen belemmering voor de voorgenomen natuurontwikkeling, aanleg van waterberging en de daarbij behorende grondwerkzaamheden.

Op basis van de analyseresultaten van de standaard parameters en PFAS is de te ontgraven en af te voeren grond indicatief klasse Altijd Toepasbaar. Dit in het kader van de diverse grondtransporten.

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.4 Cultuurhistorie

Cultuurhistorische waarden dienen in ruimtelijke plannen te worden meegewogen. Cultuurhistorie omvat vele aspecten zoals het archeologisch erfgoed, (archeologische) monumenten, landschappelijke elementen en structuren, stedenbouwkundige structuren en delen van de infrastructuur. Uitgangspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen is om het binnen een gebied aanwezige cultuurhistorische erfgoed te behouden.

In 2012 heeft de gemeente Ede een Cultuurhistorische Waardenkaart vastgesteld, om het erfgoed te inventariseren en waarderen. Het afwegingskader voor ruimtelijke plannen wordt in dit beleidsdocument gevormd door de integrale beleids- en waarderingskaart, waarbij vier categorieën zijn opgenomen. Deze categorieën, ofwel cultuurhistorisch waardevolle zones, geven – van hoog naar laag – een beeld van de cultuurhistorische kwaliteit van het gemeentelijke grondgebied. Beide deelgebieden liggen in een zone met middelhoge cultuurhistorische betekenis (zie afbeelding 16). Voor dit gebiedstype heeft de gemeente Ede de beleidsstrategie vastgesteld dat de historische situatie in deze gebieden nog redelijk gaaf is en er sprake is van waarden op regionaal niveau. Er is een hoge mate van zeggingskracht. Interventies kunnen aangegrepen worden om cultuurhistorische waarden, daar waar mogelijk en nodig, verder te versterken.

Toets

Afbeelding 16: Cultuurhistorische waardenkaart Ede

Bron: www.ede.nl

Op basis van de kaart 'cultuurlandschap en landschapselementen' van de Cultuurhistorische Waardenkaart wordt geconstateerd dat in deelgebied Groene Grens Fase 3 sprake is van de volgende landschapselementen: 'kavelgrens' (gele lijn), 'bomenrij' (groene stippen) en 'historische groenstructuur' (groene lijn) (zie afbeelding 17). Er sprake van het cultuurlandschap 'veenkoloniën'.

Afbeelding 17: Cultuurlandschappen en landschapselementen
Bron: Cultuurhistorische Waardenkaart Ede

Op basis van de kaart 'cultuurlandschap en landschapselementen' van de Cultuurhistorische Waardenkaart wordt geconstateerd dat in deelgebied Driehoek geen historische landschapselementen liggen. Er sprake van het cultuurlandschap 'jonge ontginningen'.

In het rapport bij de cultuurhistorische waardenkaart worden handreikingen gegeven hoe om te gaan met het cultuurlandschap in de toekomst. Voorbeelden hiervan zijn:

- Benut de toeristisch-recreatieve mogelijkheden van archeologie en cultuurlandschap;
- Benut cultuurhistorische waarden bij ontwikkelingen;
- Betrek bewoners, boeren en bedrijven bij processen;
- Verdrogingsbestrijding.

Uit de Rijksmonumentenlijst en de monumentenlijst van de gemeente Ede blijkt dat in het plangebied geen gebouwen aanwezig zijn die zijn aangewezen als (rijks-)monument. Evenmin zijn in het plangebied specifieke cultuurhistorische (landschaps-)elementen aanwezig die in het bestemmingsplan als te beschermen zijn aangeduid.

De lijnen in het landschap zijn mede bepalend geweest voor het ontwerp van het plan. De onderliggende kavelstructuur blijft zichtbaar en wordt binnen het plangebied versterkt door de aanplant van enkele bomenrijen op de kavelgrenzen. Daarnaast worden de huidige waarden meer beleefbaar door het aanleggen en/of open stellen (beheer)paden voor recreanten.

Het aspect cultuurhistorie vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.5 Ecologie

De bescherming van natuur in Nederland is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Gebiedsbescherming is vastgelegd in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN is een netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Soortenbescherming is geregeld in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

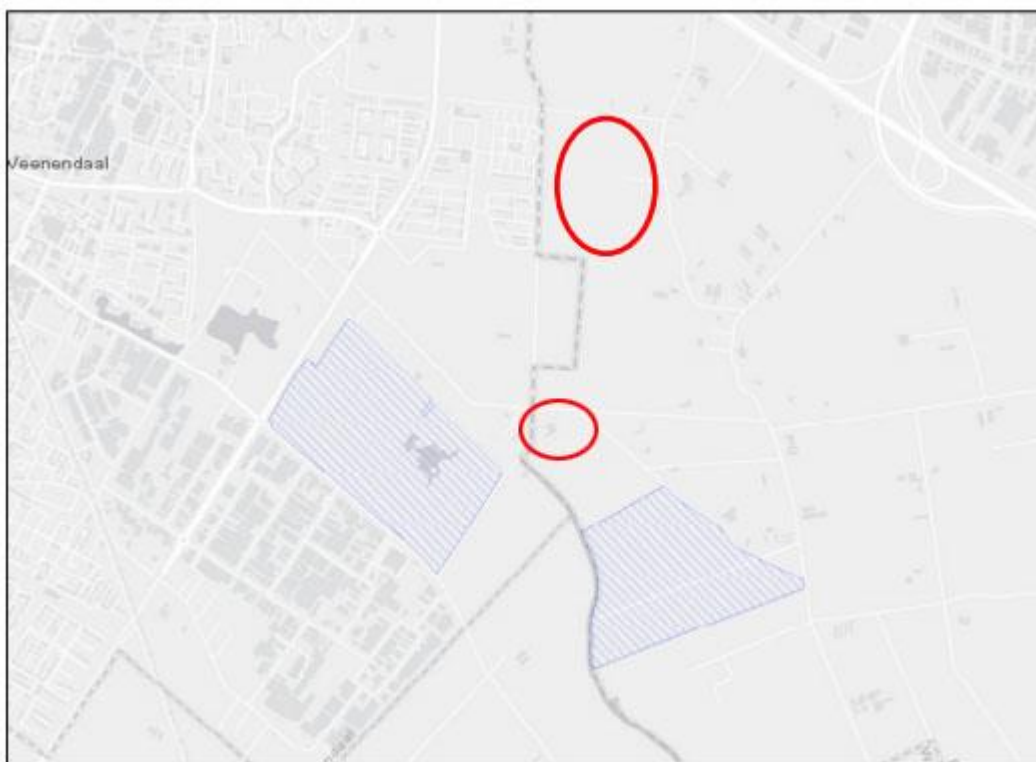
Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN (nee, tenzij-beginsel). Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als Natuurnetwerk Nederland niet verankerd in de Wet natuurbescherming, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van de Provincie.

Toets

Er is een ecologisch onderzoek uitgevoerd (Natuurbalans – Limes Divergens BV, Inrichting Groene Grens Fase 3, Vaststellen 0-situatie en Toetsing Wet natuurbescherming, 21 november 2019, zie bijlage 5).

In het rapport is aangegeven dat het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden ligt. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Binnenveld' ligt op 800m afstand (zie afbeelding 18). Ook voor het deelgebied Driehoek geldt dat deze buiten Natura 2000-gebied ligt.

*Afbeelding 18: Ligging plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebied Binnenveld
Bron: Ecologisch onderzoek d.d. 21 november 2019 (+ aanvulling HD)*

Beide deelgebieden vallen binnen Groene Ontwikkelingszone (GO). Daarnaast ligt een gedeelte van deelgebied Driehoek binnen Gelders Natuurnetwerk (GNN). In paragraaf 3.2.1.2 is hier nader op ingegaan.

Met deze ontwikkeling worden de natuurdoelen binnen GO gerealiseerd en wordt een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het GNN.

Gebiedsbescherming - berekening stikstofdepositie

In aanvulling op het voorgaande is het van belang dat de diverse (tijdelijke) ontwikkelingen uitstoot van stikstof tot gevolg hebben. Het gaat dan met name om verkeersbewegingen van- en naar het gebied in de aanlegfase. Een relevante toename van stikstofdepositie c.q. negatief effect op de stikstofgevoelige habitattypen in de omliggende Natura 2000-gebieden is daarom op voorhand niet uit te sluiten.

Er kan worden aangesloten bij de partiële vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht die is opgenomen in de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn). De Wsn is op 1 juli 2021 in werking getreden. De reikwijdte van de partiële vrijstelling omvat de werkzaamheden die voorzien zijn in dit project. Ook de vervoersbewegingen die samenhangen met de werkzaamheden vallen onder de partiële vrijstelling.

Voor de ontwikkeling is in een eerder stadium een stikstofberekening uitgevoerd. Echter, omdat er ondertussen een nieuwe versie van AERIUS Calculator is en bovendien sprake is van een vrijstelling, is de stikstofberekening niet als bijlage bijgevoegd.

Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming bepalend. Soortenbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Er wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal beschermde soorten en nationaal beschermde soorten. Van de nationaal beschermde soorten kan de beschermde status per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor (algemeen voorkomende) soorten. Het beschermingsregime is verschillend voor zowel de internationaal beschermde soorten (Vogel- en Habitatrichtlijn soorten) als de nationaal beschermde soorten. Tevens kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht (artikel 1.11 Wnb), zowel voor soorten als hun (beschermde) leefgebied.

Toets

In het eerder genoemde ecologisch onderzoek is aangegeven dat het verspreidingsbeeld van beschermde soorten in het plangebied en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep voldoende actueel en volledig is om effecten van de ingreep te kunnen beoordelen. Vervolgonderzoek is niet nodig.

Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep kunnen de volgende streng beschermde soorten voorkomen: kleine marterachtige en groter modderkuiper. Verder dient gedurende het broedseizoen rekening gehouden te worden met broedende vogels.

Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen voorafgaand en / of tijdens de werkzaamheden. Indien de voorgestelde mitigerende maatregelen worden uitgevoerd, wordt overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb voorkomen. Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8 Wnb is in dat geval niet nodig. Om de mitigerende maatregelen te borgen, zullen deze worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

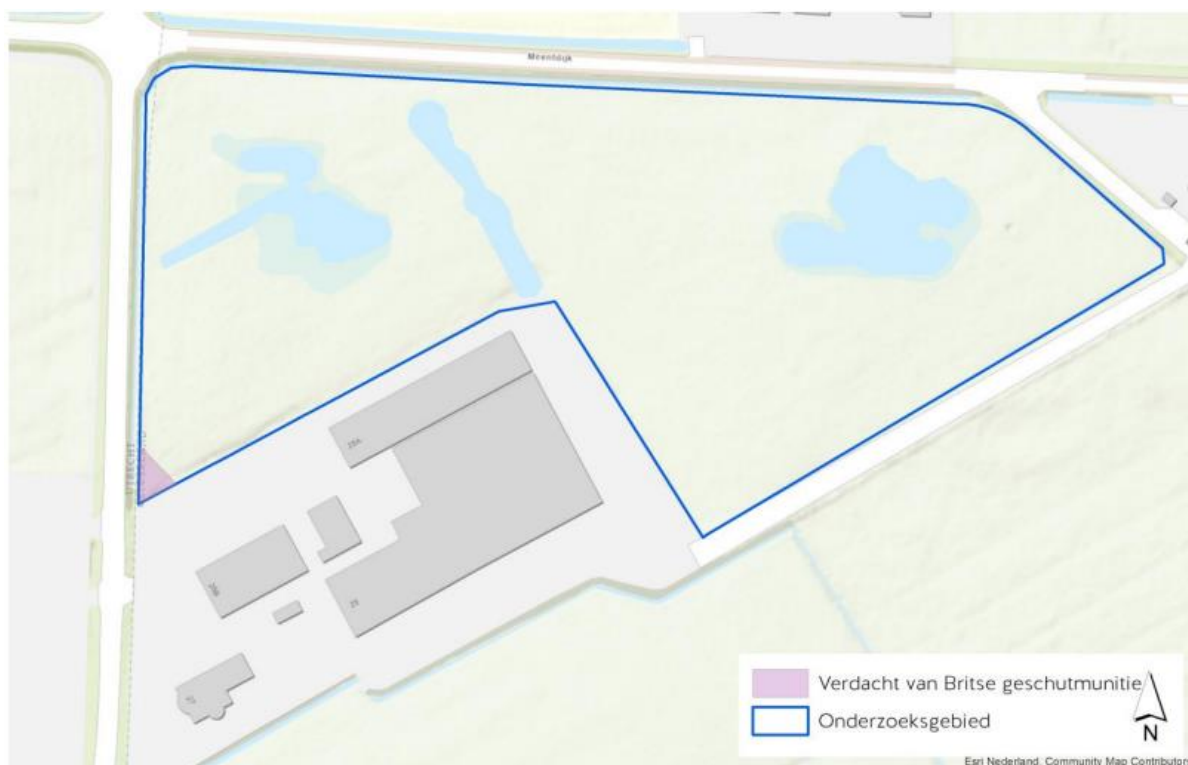
4.6 Explosieven

Tijdens de Tweede Wereldoorlog (van 1940 tot 1945) hebben zich op diverse locaties in de gemeente Ede oorlogshandelingen voorgedaan. Als gevolg van deze oorlogshandelingen kunnen op bepaalde locaties niet gesprongen Conventionele Explosieven (CE) of delen daarvan in de bodem voorkomen. Voor het veilig en op verantwoorde wijze uitvoeren van grondwerkzaamheden is het van belang om duidelijkheid te krijgen over de aard en omvang van de situatie aangaande CE.

Toets

Expload heeft een onderzoek gedaan naar de mogelijke aanwezigheid van explosieven uit de Tweede Wereldoorlog (Expload, Update onderzoek ontplofbare oorlogsresten, Veenendaal, Groene Grens, 30 september 2021, zie bijlage 6). In 2015 heeft de gemeente Veenendaal een gemeentebreed vooronderzoek conventionele explosieven laten uitvoeren. Hieruit bleek dat in het noordelijke gedeelte van het plangebied enkele gronden verdacht waren op de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten.

Uit een inventarisatie en analyse van historisch bronnenmateriaal is geconcludeerd dat er in het zuidelijk onderzoeksgebied sprake is van een aantoonbaar verhoogde kans op aanwezigheid van geschutsmunitie (zie afbeelding 19). Het noordelijk deel is daarentegen niet meer verdacht.

Afbeelding 19: Verdachte locatie

Bron: Update onderzoek ontplofbare oorlogsresten, Veenendaal, Groene Grens

In het verdachte gebied vinden geen grondwerkzaamheden plaats.

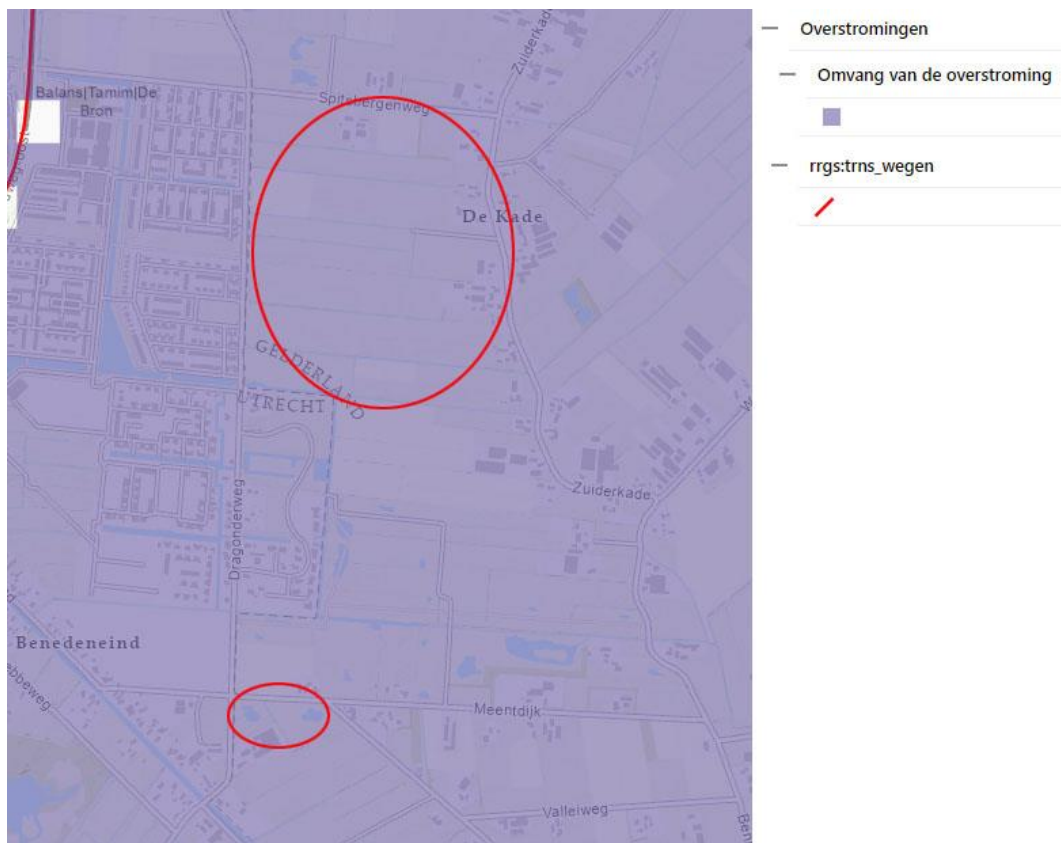
Het aspect explosieven vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.7 Externe veiligheid

De normen en richtlijnen voor risico's met betrekking tot externe veiligheid staan in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Deze normen hebben betrekking op risico's die zware bedrijven kunnen veroorzaken, maar ook op risico's die verband houden met transport van gevaarlijke stoffen (over weg, spoor en water en door buisleidingen). Het besluit is van toepassing op Wm-vergunningplichtige risicovolle inrichtingen en/of de nabijgelegen beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten.

Toets

Voor de voorgenomen ontwikkeling, de realisatie van natuur en waterberging, is het aspect externe veiligheid minder relevant, omdat er geen sprake is van wijzigingen in gevoelige bestemmingen, zware bedrijven of transport van gevaarlijke stoffen. Wel kan de aanwezigheid van transportleidingen relevant zijn. Om een inschatting van de risico's te maken is de risicokaart geraadpleegd (zie afbeelding 20).

Afbeelding 20: Uitsnede risicokaart
Bron: www.risicokaart.nl

De paarse kleur op de afbeelding geeft aan dat er een middelgrote kans is op een overstroming. Dit is gelet op de voorgenomen ontwikkeling geen belemmering.

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.8 Geluid

Geluid is in het ruimtelijk spoor een belangrijk milieuaspect. Bijna alle functies/bestemmingen hebben er mee te maken. Sommige functies zijn veroorzaker van geluidsoverlast, zoals verkeer en bedrijven. Andere functies, zoals wonen, de gezondheidszorg en onderwijs kunnen hinder ondervinden van geluid. Bij de aanleg van de natuur en waterberging speelt het aspect geluid echter geen rol. De aanleg van natuur leidt niet tot meer verkeersbewegingen noch tot bedrijfsfuncties die kunnen leiden tot (extra) geluidproductie.

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.9 Luchtkwaliteit

In de Wet milieubeheer zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen. Hierin is opgenomen dat bij een ruimtelijk besluit de gevolgen voor de luchtkwaliteit getoetst moet worden. Om te bepalen of de kwaliteit van de lucht ter plaatse voldoet aan de eisen uit de Wet milieubeheer en de daarop gebaseerde regelgeving dient bij nieuwe ontwikkelingen onderzoek gedaan te worden naar de luchtkwaliteit. Projecten waarvan aannemelijk is dat deze niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging hoeven niet getoetst te worden aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit.

De ontwikkeling in het plangebied is een handeling of activiteit volgens het 'Besluit niet in betekende mate bijdragen' (NIBM). De ontwikkeling zorgt niet of nauwelijks voor een verkeerstoename op omliggende wegen.

Het plan voorziet niet in de aanleg van nieuwe infrastructuur ten behoeve van een bedrijfslocatie, inrichting, kantoorlocatie, woningbouwlocatie of andere locatie en leidt zodoende niet tot negatieve gezondheidseffecten in relatie tot het aspect luchtkwaliteit.

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.10 Milieu Effect Rapportage

De milieueffectrapportage (hierna: m.e.r.) is bedoeld om vooraf de mogelijke milieueffecten van plannen en besluiten in beeld te brengen en deze een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming over plannen en besluiten. Het maken van een milieueffectrapport (m.e.r.) of m.e.r.-beoordeling is verplicht bij de voorbereiding van plannen en besluiten van de overheid over initiatieven en activiteiten van publieke en private partijen die (aanzienlijke) nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben. Dit betekent dat de plannen of activiteiten ook een bepaalde omvang moeten hebben om m.e.r.-(beoordelings)plichtig te zijn. Aan de hand van de in het Besluit milieueffectrapportage omschreven m.e.r.-plichtige activiteiten met de bijbehorende drempelwaarden, kan worden bepaald of een project m.e.r.-plichtig (C-lijst) dan wel m.e.r.-beoordelingsplichtig (D-lijst) is.

De drempelwaarden in het Besluit m.e.r. zijn gebaseerd op algemene kenmerken van een activiteit en een globale aanname dat bij gevallen onder de drempelwaarde geen belangrijke nadelige milieugevolgen optreden. Dat hoeft echter niet altijd het geval te zijn: in bepaalde gevallen kan een activiteit met een kleinere omvang ook belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. Om te voorkomen dat er bij projecten met een kleinere omvang belangrijke milieugevolgen over het hoofd worden gezien is het voor alle projecten die voorkomen op de D-lijst en die onder de drempelwaarden liggen verplicht om vormvrije m.e.r.-beoordeling uit te voeren. In onderdeel D van het Besluit m.e.r. is een groot aantal activiteiten genoemd waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt.

Toets

De voorgenomen ontwikkeling betreft het omzetten van agrarische grond in natuur en waterberging. In de bijlage behorend bij het Besluit milieueffectrapportage betreft categorie D9 'een landinrichtingsproject dan wel wijziging of uitbreiding daarvan'. Er dient een m.e.r.-beoordelingsrapportage opgesteld te worden wanneer de werkzaamheden boven de drempelwaarden vallen. De drempelwaarden voor werkzaamheden die vallen onder deze activiteit zijn gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een functiewijziging met een oppervlakte van 125 ha of meer van water, natuur, recreatie of landbouw of de vestiging van een glastuinbouwgebied of bloembollenteeltgebied van 50 ha of meer.

Voor activiteiten onder de drempelwaarde van bijlage D bestaat sinds de wijziging van het Besluit m.e.r. van 1 april 2011 de verplichting tot een zogenaamde vormvrije m.e.r.-beoordeling. Ook daarbij concludeert het bevoegd gezag (bijv. op basis van een aanmeldingsnotitie) of er wel of geen belangrijke nadelige milieugevolgen zullen optreden. Als blijkt dat aanzienlijke nadelige milieugevolgen niet zijn uit te sluiten, is alsnog een volledige m.e.r.-beoordeling of m.e.r.-procedure nodig. Omdat de activiteit valt onder een 'landinrichtingsproject' zoals bedoeld in categorie D 9 van de bijlage bij het Besluit m.e.r., is een m.e.r.-beoordeling moeten worden uitgevoerd op grond van het Besluit m.e.r. (zie bijlage 7 Aanmeldnotitie m.e.r.) Uit deze aanmeldnotitie blijkt dat, gelet op de kenmerken van het project, de locatie van het project en de kenmerken van de potentiële effecten van het project, geconcludeerd kan worden dat de realisatie van de natuurontwikkeling, natuurinclusieve landbouw, waterberging en recreatief medegebruik geen belangrijke negatieve gevolgen heeft voor het milieu. Het doorlopen van een m.e.r.-procedure is niet noodzakelijk.

4.11 Water

Eén van de functies van het gebied De Groene Grens is waterberging als compensatie voor de woningbouw van Veenendaal-Oost. Uitgangspunt daarbij is dat de berging in de Groene Grens waterhuishoudkundig in verbinding staat met de wijk (Buurtstede en Veenderij) en werkt als een 'communicerend vat'. Bij ontwikkelingen in Buurtstede en Veenderij zal ook de waterberging in de Groene Grens moeten mee ontwikkelen.

In 2010 zijn specifiek voor de Groene Grens de belangrijkste waterhuishoudkundige uitgangspunten verwoord in de rapportage van adviesbureau Tauw 'Contouren voor het Waterinrichtingsplan Groene Grens' van 12 maart 2010.

In het Definitief Ontwerp is een uitwerking gemaakt van de waterhuishouding. Water dat wordt aangevoerd door sloten uit de omgeving kunnen nadelige eutrofiërende effecten hebben op de te realiseren blauwgraslanden. Het gaat om de Leukersloot, de Floddersloot en een sloot die water afvoert uit het noordelijk van de A12 gelegen gebied. Voor de ontwikkeling van blauwgraslanden is het wenselijk dat deze sloten waar nodig worden omgelegd zodat ze niet langer door het bergingsgebied heen lopen. Het water uit het noordelijk van de A12 gelegen gebied zal Groenpoort in geleid worden.

De Floddersloot, die water afvoert uit het noordelijke deel van het Maanderbroek, watert af op de waterberging die recent is aangelegd op de grens van het balkon-zuid en de Groene Grens fase 3. De perceelssloten centraal in het plangebied lozen op twee locaties in het midden van het waterbergingsgebied. Op beide locaties zal een eenvoudige stuw worden aangelegd, waarmee het water in de perceelssloten desgewenst kan worden opgezet. Bijkomend voordeel hiervan is dat er minder slib vanuit deze sloten het waterbergingsgebied in zal stromen.

De bestaande duikerverbinding tussen de sloot langs de Dragonderweg en het watersysteem van Buurtstede blijft intact. Hierdoor kan de bestaande sloot gebruikt worden voor het inlaten van stedelijk water vanuit Buurtstede in het waterbergingsgebied. Deze inlaat wordt vormgegeven door middel van een overlaatconstructie. Het 'dijkje' met onderhoudspad tussen de sloot en het waterbergingsgebied wordt ter plekke van het inlaatpunt verlaagd, zodat het water hier bij waterstanden boven 4,8 m + NAP het waterbergingsgebied in kan lopen. De sloot ten zuiden van het inlaatpunt kan worden gedempt tot een niveau waarbij de slootbodem op circa 4,8 m komt te liggen. Hiermee wordt stilstaand water voorkomen.

Het aspect water vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

Hoofdstuk 5 Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Sinds de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) op 1 juli 2008 is het onder omstandigheden verplicht om aan het opstellen van een bestemmingsplan of projectafwijkingsbesluit ten behoeve van een bouwplan een exploitatieplan te koppelen. Er is bij het voorliggende plan geen sprake van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.12, lid 1 van de Wro, maar de uitvoering van werkzaamheden. Een exploitatieplan is daarom voor het voorliggende plan niet verplicht.

Wat betreft de economische uitvoerbaarheid zijn de gemeentebesturen van Veenendaal en Ede schriftelijk overeengekomen dat de planuitvoering van de Groene grens wordt bekostigd uit de opbrengsten van de gronduitgiften van het Veenendaalse plan Balkon-zuid. Die bekostiging is gebaseerd op de bestuurlijke afspraken die in 1994 in ISEV-verband zijn gemaakt. Als vervolg daarop sloten beide gemeenten in 2007 over de uitvoering van het project een samenwerkingsovereenkomst waarin de afspraken over kostenverhaal zijn vastgelegd. Kostenverhaal is zodoende anderszins verzekerd.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Met de omgevingsvergunning buitenplanse afwijking (artikel 2.12, lid 1, sub a onder 3° Wabo) kan worden afgeweken van het bestemmingsplan. Voor deze omgevingsvergunning is de uitgebreide procedure van toepassing. Het ontwerpbesluit wordt zes weken ter inzage gelegd, waarbij de mogelijkheid bestaat voor een ieder om een zienswijze in te dienen.

Het ontwerp inrichtingsplan, dat de basis vormde voor de omgevingsvergunningaanvraag, is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de melkveehouderij die ingepast is in het ontwerp. Daarnaast is het Voorlopig Ontwerp op 17 juni 2020 via een brief gedeeld met de omwonenden van de Groene Grens en de bewoners van de woonwijk Veenendaal-oost. Een aantal inwoners heeft hierop gereageerd en suggesties voor verbetering van het plan ingediend. Alle voorstellen zijn op hun haalbaarheid beoordeeld en zo mogelijk verwerkt in het ontwerp. Indien dat niet mogelijk bleek te zijn, is hierover gecommuniceerd met de betreffende inwoner. Wanneer de procedure wordt gestart worden de omwonenden in Ede en Veenendaal per brief geïnformeerd. Daarnaast wordt de start van de procedure eveneens gecommuniceerd op de gemeentepagina van Ede, de gemeentepagina van Veenendaal en de website van Veenendaal-oost. Een uitgebreide samenvatting van de omgevingsdialoog is weergegeven in bijlage 8 Memo omgevingsdialoog).

Bijlagen

Bijlage 1 Toelichting DO

Bijlage 2 Archeologisch onderzoek

Bijlage 3 Bodemonderzoek Groene Grens Fase 3

Bijlage 4 Bodemonderzoek Driehoek

Bijlage 5 Natuurtoets

Bijlage 6 Explosievenonderzoek

Bijlage 7 Aanmeldnotitie m.e.r.

Bijlage 8 Memo omgevingsdialoog